Міністерство освіти і науки України
Навчально-науковий інститут фінансів, економіки, управління та права Національного університету
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Україна)
Національна школа публічного адміністрування (Канада)
Варненський вільний університет Чорноризця Храбра (Болгарія)
Гентський університет (Бельгія)
Балтійська міжнародна академія (Латвія)
Міжнародний науково-освітній та навчальний центр (Естонія)
Покров Чехінвест s.r.o. (Чеська Республіка)
Київський національний університет імені Тараса Шевченка (Україна)
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (Україна)
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна (Україна)
Київський національний університет будівництва та архітектури (Україна)
Державний торговельно-економічний Університет (Україна)
Сумський державний університет (Україна)
Львівський державний університет фізичної культури імені Івана Боберського (Україна)
Ужгородський національний університет (Україна)
Державна установа «Інститут економіки та прогнозування Національної академії наук України» (Україна)
Державна установа «Інститут демографії та проблем якості життя Національної академії наук України» (Україна)
Українська асоціація з розвитку менеджменту та бізнес-освіти (Україна)
Полтавське територіальне відділення Всеукраїнської професійної громадської організації «Спілка аудиторів України» (Україна)
Торгово-промислова палата України (Україна)

ЗБІРНИК
III Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції «СТАЛИЙ РОЗВИТОК: ВИКЛИКИ ТА ЗАГРОЗИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ РЕАЛІЙ»

With the support of the Erasmus+ Programme of the European Union

05 червня 2025 року

ПОЛТАВА

Ministry of Education and Science of Ukraine
National University «Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic»
Educational and Research Institute of Finance, Economy, Management and Law (Ukraine)
National School of Public Administration (Canada)
Varna Free University «Chernorizets Hrabar» (Bulgaria)
Ghent University (Belgium)
Baltic International Academy (Latvia)
The International Research Education & Training Center (Estonia)
Pokrov Czechinvest s.r.o. (Czech Republic)
Taras Shevchenko National University of Kyiv (Ukraine)
National Technical University of Ukraine «Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute» (Ukraine)
V. N. Karazin Kharkiv National University (Ukraine)
Kyiv National University of Construction and Architecture (Ukraine)
State University Of Trade And Economics
Sumy State University (Ukraine)
Lviv State University of Physical Culture named after Ivan Bobersky (Ukraine)
Uzhhorod National University (Ukraine)
Public Institution «Institute for Economics and Forecasting of the National Academy of Sciences of Ukraine» (Ukraine)
Public Institution «Institute for Demography and Quality of Life of the National Academy of Sciences of Ukraine» (Ukraine)
Ukrainian Association for Management Development and Business Education (Ukraine)
Poltava Territorial Branch of the All-Ukrainian Professional NGO «Union of Auditors of Ukraine» (Ukraine)
Ukrainian Chamber of Commerce and Industry (Ukraine)

COLLECTION
III International Scientific and Practical Internet Conference

«SUSTAINABLE DEVELOPMENT: CHALLENGES AND THREATS IN CONDITIONS OF MODERN REALITIES»

June 05, 2025

With the support of the Erasmus+ Programme of the European Union

Poltava

УДК 330.34-021.87”363”:342.77
С 76

Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу
Національного університету імені Юрія Кондратюка заборонено

Редакційна колегія:
Онищенко С.В., д.е.н., професор;
Крекотень І.М., к.е.н., доцент;
Глєбова А.О., к.е.н., доцент;
Глушко А.Д., к.е.н., доцент;
Гришко В.В., д.е.н., професор;
Карпенко Є.А., к.е.н., доцент;
Кульчій І.О., канд. держ. упр, доцент;
Птащенко Л.О., д.е.н., професор;
Свистун Л.А., к.е.н., доцент;
Чижевська М.Б., к.е.н., доцент;
Чичкало-Кондрацька І.Б., д.е.н., професор.

С 76 **Сталий розвиток: виклики та загрози в умовах сучасних реалій** : матеріали III Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції, 05 червня 2025 р. – Полтава : Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2025. – 387 с.

У збірнику матеріалів Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції розглянуто теоретичні, методологічні й практичні аспекти, виклики та загрози розвитку суб’єктів господарювання та держави в умовах сучасних реалій.

Досліджено теоретичні та практичні аспекти співпраці влади, менеджменту підприємства та громадських інституцій у контексті цілей сталого розвитку. Визначено проблеми та перспективи стабілізації фінансової системи як умова євроінтеграції України. Висвітлено сучасний стан та перспективи розвитку міжнародної економічної діяльності України. Досліджено особливості бухгалтерського обліку, аудиту, контролю й оподаткування суб’єктів господарювання в умовах сучасних реалій, а також окреслено перспективи соціально-економічного розвитку країни в контексті євроінтеграції.

Збірник розраховано на фахівців із фінансів, економіки та менеджменту, працівників органів державної влади й місцевого самоврядування, науковців, викладачів, аспірантів і студентів.

УДК 330.34-021.87”363”:342.77
С 76

Матеріали друкуються мовою оригіналів.
За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідають автори

ISBN 978-966-616-186-7

© Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

6. Krasnobayev, V., Yanko, A., & Hlushko, A. (2023). Information Security of the National Economy Based on an Effective Data Control Method. Journal of International Commerce, Economics and Policy, article no. 2350021. https://doi.org/10.1142/S1793993323500217

7. Organisation for Economic Cooperation and Development (OECD). (2021). Digital transformation in Ukraine: From crisis response to system building. OECD Digital Economy Papers, No. 309. https://doi.org/10.1787/2ec7f9a5-en

8. Стратегія цифрового розвитку інновацій до 2030 року. URL: https://thedigital.gov.ua/news/winwin-ukraina-zatverdila-strategiyu-tsifrovogo-rozvitku-innovatsiy-do-2030-roku

9. Shefer O., Laktionov O., Pents V., Hlushko A., and Kuchuk N. (2024). Practical Principles of Integrating Artificial Intelligence into the Technology of Regional Security Predicting. *Advanced Information Systems*, vol. 8(1), pp. 86–93. DOI: https://doi.org/10.20998/2522-9052.2024.1.11

УДК 368:339.9(477:4)

Маслій О.А., к.е.н., доцент;
Оленич В.П.
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
(м. Полтава, Україна)

ПОКАЗНИКИ ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СТРАХОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Український страховий ринок є значущим елементом фінансової системи, забезпечуючи захист майнових інтересів фізичних та юридичних осіб. Утім, розвиток страхування в Україні суттєво ускладнений численними системними й додатково набутими викликами і загрозами [2].

За результатами порівняльного аналізу ключових показників розвитку страхового ринку України та країн Європейського Союзу (табл. 1) виявлено значне відставання страхового ринку України від країн ЄС за всіма показникам, що є суттєвою проблемою в контексті євроінтеграції України.

Таблиця 1

Порівняння показників розвитку страхового ринку України та країн ЄС

Показник	Україна	Країни ЄС
Кількість страхових компаній, од	131	549 (Німеччина)
Частка премій на страхування життя у загальному обсязі валових премій, %	7,4	82,6 (Швеція)
Рівень валових страхових виплат, %	27,2	104,1 (Нідерланди)
Проникнення страхування, % ВВП	1,5	11,4 (Фінляндія)
Щільність страхування, євро на одну особу	29	81,5 (Ліхтенштейн)
Частка зайнятих у страхуванні до загальної кількості зайнятого населення, %	1,5	1,79 (Люксембург)

Джерело: побудовано авторами за даними [3–5]

Рівень розвитку українського страхового ринку безпосередньо відображає показник проникнення страхування, який становить лише 1,5 % ВВП в порівнянні з 11,4% ВВП Фінляндії. У багатьох країнах Європейського Союзу страхові компанії акумулюють до 70% фінансових ресурсів, що обертаються в банківській системі, тоді як в Україні цей показник не перевищує 20%. Зважаючи на таке значення можна стверджувати, що стимулюючий вплив страхового сектору на економіку України є меншим, ніж у розвинених держава, зокрема країнах ЄС. Разом з цим скорочення кількості страхових компаній в Україні не можна вважати негативною тенденцією, адже воно відбувається внаслідок політики регулятора, направленої на підвищення платоспроможності та фінансової стійкості страховиків.

Загалом, повномасштабне вторгнення та значна економічна нестабільність у перший рік війни суттєво вплинули на погіршення окремих показників розвитку страхового ринку України. Утім, за даними Національного банку України, ситуація на страховому ринку почала покращуватись на початку 2023 року, коли валові премії українських страхових компаній вперше з 2022 року зросли на 4% до 10,1 млрд грн. Чисті премії, в свою чергу зросли на 6% до 9,9 млрд грн [4]. У першому кварталі 2023 року страховики України виплатили 3,8 млрд грн страхових відшкодувань, а чисті виплати сягнули 3,7 млрд грн. Обидва ці значення на 19% перевищують аналогічні показники першого кварталу 2022 року. Варто відзначити позитивну тенденцію уповільнення темпів скорочення страхових премій за ключовими видами страхування у 2023 році [3].

У четвертому кварталі 2024 р. активи компаній, що спеціалізуються на страхуванні життя, зросли на 5%, а загалом за 2024 рік – на 14%. У компаній, що займаються ризиковим страхуванням, ці показники становили 3% і 11% відповідно [5]. Але, незважаючи на позитивну тенденцію, частка премій на страхування життя у загальному обсязі валових премій в Україні становить лише 7,4 %, тоді як у європейських країнах цей показник у рази вищий, зокрема у Швеції він становить 82,6%. Розвиток сегменту страхування життя сприяє стимулюючий вплив на економічний розвиток країни, адже довгострокова акумуляція значних обсягів фінансових ресурсів life-страховиками дає змогу інвестувати їх у державні облігації, інфраструктурні проєкти та інші фінансові інструменти, тим самим підтримуючи розвиток національної економіки та знижуючи залежність від зовнішніх джерел фінансування [6].

З огляду на виявлені позитивні тенденції процес євроінтеграції відкриває для України нові можливості розвитку страхового ринку, зокрема, впровадження сучасних технологій та інноваційних страхових продуктів. Важливо зосередитися на адаптації найефективніших європейських практик, орієнтованих на потреби клієнтів. Наприклад, застосування технологій Big Data дає змогу страховим компаніям ефективно збирати та аналізувати великі масиви інформації про клієнтів, ризики та страхові випадки. Це, у свою чергу, сприяє точнішій оцінці ризиків, створенню нових продуктів і послуг, а також персоналізованих страхових рішень, що враховують індивідуальні особливості та поведінку кожного клієнта [3].

У зв’язку з розвитком IT-галузі в ЄС відбувається стрімкий розвиток кіберстрахування. Ці страхові послуги дозволяють компаніям пом’якшувати удари у разі кібератаки і хоча б частково фінансово захиститися від втрат. Обсяг світового ринку кіберстрахування в 2020 році склав 7,8 млрд дол. США, а до 2025 року він зріс до 20,4 млрд доларів США [3]. Зважаючи на IT-потенціал України, доцільно розвивати нові види кіберстрахування, для нарощування стимулювання цього сегменту страхового ринку.

Таким чином, низький рівень проникнення страхування в Україні в порівнянні з країнами ЄС свідчить про значний резерв для подальшого розвитку страхового ринку. Перспективним напрямом є розвиток накопичувальних видів страхування, що стимулює розвиток реального сектору національної економіки. Водночас страхова щільність в Україні суттєво відстає від середньоєвропейських показників, що підкреслює потребу в модернізації та підвищенні якості страхових послуг. Незважаючи на це, з урахуванням виявлених позитивних тенденцій розвитку страхового ринку України навіть в умовах воєнного стану й високого рівня невизначеності, досягнення показників ЄС цілком можливе, завдяки запровадженню нових практик у страхуванні та введення інформаційних інновацій в роботу страхових компаній.

Список використаних джерел

1. Васильєва Т. Нові вектори розвитку страхового ринку України: монографія. Унів. кн., 2022. 315 с.

2. Маслій О. А., Ківшик О. П., Котелевець М. М. Загрози економічній безпеці держави в умовах глобальних перетворень. *Економічний простір*. 2023. № 183. С. 25–29. URL: https://doi.org/10.32782/2224-6282/183-4

3. Череп А.В, Кішко Ю.П. Перспективи розвитку страхового ринку України в умовах євроінтеграційних процесів. *Економіка та підприємництво: Держава та регіони*. 2024. С. 78–83. URL: http://www.econom.stateandregions.zp.ua/journal/2024/2_2024/15.pdf (дата звернення: 10.05.2025).

4. Національний банк України. Обсяги послуг страховиків життя та кредитування фінкомпаніями зростали – Огляд небанківського фінансового сектору за IV квартал. URL: https://bank.gov.ua/ua/news/all/obsyagi-poslug-strahovikiv-jittya-ta-kredituvannya-finkompaniyami (дата звернення: 10.05.2025).

5. Національний банк України. Обсяги активів зросли у фінансових компаній, страховиків і ломбардів – Огляд небанківського фінансового сектору. URL: https://bank.gov.ua/ua/news/all/obsyagi-aktiviv-zrosli-u-finansovih-kompaniy-strahovikiv (дата звернення: 10.05.2025).

6. Onyshchenko S., Maslii O., Kivshyk O., Cherviak A. The impact of the insurance market on the financial security of Ukraine. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. 2023. № 1(48). С. 268-281. URL: https://doi.org/10.55643/fcaptp.1.48.2023.3976

7. Hlushko A.D., Maslii O.A. The impact of information policy on the level of financial security in Ukraine. *Scientific Bulletin of Kherson State University. Series: Economic Sciences. 2022*. No. 46. Pp. 39–46. https://doi.org/10.32999/ksu2307-8030/2022-46-6

УДК 658

Дмитренко А.В., д.е.н., доцент;
Перцевий Я.Д.
Національний університет «Полтавська Політехніка імені Юрія Кондратюка»
(м. Полтава, Україна)

СУЧАСНІ ПЕРСПЕКТИВИ ТА ВИКЛИКИ ОБЛІКУ, АУДИТУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ

Тема дослідження є надзвичайно актуальною у світлі змін, що відбуваються в економічному середовищі країни. Вона стосується важливих аспектів, таких як адаптація до міжнародних стандартів, розвиток технологій, зміни в податковому законодавстві та вплив економічних чинників на фінансові процеси. Також важливим є впровадження новітніх технологій в обліку та аудиті, таких як автоматизовані системи, блокчейн та штучний інтелект, що сприятимуть більшій ефективності перевірок та зменшенню людського фактора.

Подальша реформа податкової системи має на меті спрощення податкових процедур, розвиток електронного адміністрування податків та зниження податкового навантаження для малого та середнього бізнесу. Такі зміни можуть значно полегшити ведення бізнесу і сприяти зростанню економіки. Крім того, впровадження безготівкових розрахунків дозволяє зменшити рівень тіньової економіки і підвищити ефективність податкового адміністрування.

Незважаючи на позитивні зміни, існують і серйозні виклики. Одним з основних є постійні зміни в податковому законодавстві, що створюють труднощі для підприємств у плані адаптації до нових норм і знижують передбачуваність бізнес-середовища. Багато підприємців змушені постійно коригувати свої стратегії у відповідь на нові податкові вимоги. Також, незважаючи на численні реформи, правова та нормативна база в Україні досі залишається недосконалою, що призводить до суперечностей між бухгалтерським та податковим законодавством. Це ускладнює процес ведення обліку і подачі звітності підприємствами.

Крім того, економічна нестабільність, війна, інфляція та коливання валютного курсу створюють додаткові труднощі для ведення бізнесу, змушуючи підприємства адаптуватися до змінюваних умов. Всі ці фактори впливають на фінансові процеси і зумовлюють необхідність швидкого реагування на зміни.